

§ 131

Dnr 2016/60

Rapport från Kramfors kommuns pensionsstiftelse

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar följande

Godkänna rapporten från Kramfors kommuns pensionsstiftelse

Ärendet

Under punkten information till Kommunstyrelsen 2014-01-07 visades ett förslag till löpande skriftlig rapportering till kommunstyrelsen. Förslaget var att pensionsstiftelsen rapporterar skriftligt vid tre tillfällen under året. Rapporten består av två delar, dels en avstämning mot gränsvärden och normalvärden för olika tillgångsslag i placeringsriktlinjerna och dels en rapport tagen direkt från depån en så kallad sammanställningsrapport. I mån av tid under informationspunkten på respektive möte görs sedan en muntlig avrapportering av överväganden och vägval som styrelsen gjort.

Avstämning mot gränsvärden i placeringsriktlinjer

Av tabellen nedan framgår normalvärden och gränsvärden för respektive tillgångsslag.

Tillgångsfördelning enligt riktlinjer samt avläst	Normal %	Minimum %	Maximum %
Långa ränteplaceringar Avläst 2016-08-04 1)	40 23	0	60
Korta ränteplaceringar Avläst 2016-08-04 1)	10 11	5	60
Alternativa investeringar Avläst 2016-08-04	0 9	0	15
Aktier/aktiefonder Avläst 2016-08-04	50 57	30	70

- 1) Placering har gjorts i handelsbankens fond Flexibel ränta. Innehavet i fonden uppgår till 27,6 mkr (23 % av portföljen). Det finns inga uppsatta regler för fördelning mellan korta och långa räntor i fonden. Hela denna placering redovisas därför i tillgångslaget långa ränteplaceringar.

Kommunstyrelsen

Styrelsen har haft två möten sedan rapporteringen till kommunstyrelsens sammanträde i februari 2016. På mötet i februari blev beslutet att hålla aktieandelen oförändrad. En europafond byttes mot en annan. Detsamma gäller för tillgångsslaget alternativa investeringar som också lämnades utan förändring. Inom räntesidan togs beslut att byta en företagsobligationsfond till en korträntefond för att hålla nere ränterisken genom kort löptid.

Under det andra mötet som hölls i maj togs beslutet att minska placeringen i Hedgefonder med 5 miljoner och göra omplaceringar med 2 miljoner vardera till en flexräntefond och en global aktiefond. Dessutom gjordes köp i en råvarufond för 1 miljon. Styrelsen togs också beslut om att byta en aktiefond med placeringar i Japan mot en global aktiefond. Eftersom hedgefonden bara är öppen för handel en gång i månaden och likviden därmed skulle dröja till långt efter mötet gavs VD mandatet att avstå från att genomföra något av köpen om marknadssituationen bedömdes som ogynnsam. VD utnyttjade detta mandat och valde att köpa den globala aktiefonden för bara 1 miljon. När mötet hölls närmade sig Storbritanniens omröstning om medlemskap i EU. När likviden inkom återstod bara dagar till omröstningen.

Då det andra mötet genomfördes fanns en stor osäkerhet om hur ett Brittiskt Eu-utträde skulle komma att påverka den reala ekonomin och de finansiella marknaderna. Den första handelsdagen efter omröstningen föll aktiekursen kraftigt såväl i Sverige som utomlands. När detta skrivs i början på augusti har börsen återhämtat sig och svenska index ligger på ungefär samma nivå som innan omröstningen. Det engelska pundet har fallit kraftigt mot alla större valutor. Framförallt har dollarn stärkts även mot euron och den svenska kronan. Styrelsen hade vid mötet en tro på att centralbanker över hela världen skulle komma att lätta på penningpolitiken ytterligare vid en så kallad Brexit (ett utfall som bedömdes som något mindre sannolikt). Så har det också blivit och den allmänna bedömningen nu är att vi får en längre period av extremt låga räntor världen över och att de amerikanska räntehöjningarna genomförs i långsammare takt.

Den sammantagna effekten av de två mötena var en viss utökning av aktieandelen. Aktieandelen ligger något över normalnivån. Svenska aktieindex och aktieindex för Europa toppade i april 2014. Den nedgångsfas vi har varit inne i börjar närma sig 1,5 år. Stockholmsbörsen värderas nära historiska genomsnitt trots en extremt låg ränta. Om vi befinner oss i början av en recession för världsekonomin kommer nedgången på börsen att fortsätta. Inte någon av alla de prognosmakare som Konjunkturinstitutet publicerar under prognosjämförelse på sin hemsida tror att svensk BNP utvecklas negativt eller nära noll något av åren 2017 eller 2018. Även om många orosmoln finns såsom presidentvalet i USA med risk för ökad protektionism, terrorsituationen som gynnar framväxten av nationalistiska och populistiska partier också med isolering och protektionism högt upp på agendan. Trots utvecklingen i Turkiet, inbördeskriget i Syrien, Rysslands agerande, oro för Kinas utveckling, spänningar i kinesiska sjön och

Kommunstyrelsen

överskuldssatta nationer kommer nationalekonomer i sina prognoser fram till en bedömning att den svenska ekonomin bromsar in måttligt utan att gå in i recession. Konjunkturinstitutet gör i sin senaste prognos bedömningen att BNP samlat för hela världen kommer att växa med 3,1 % i år och öka med 3,5 % 2017 i fasta priser kalenderkorrigerat.

Det finns alltså en hel del som talar för att det är klokt att hålla huvudet kallt och i vart fall inte dra ned på aktieexponeringen i panik. Om ekonomin utvecklas enligt prognoserna är det troligt att vi får se en fortsatt återhämtning på aktiebörserna.

Tilläggas kan att det kraftiga fallet i oljepriset från drygt 110 dollar per fat till priser under 30 dollar per fat som lägst påverkar investeringar i oljeindustrin. För världsekonomin är den vanligaste bedömningen att stimulansen som kommer från hushållens ökade köpkraft är större än åtstramningen som kommer av minskade investeringar även om den senare effekten uppstår snabbare.

Alternativa investeringar som utgörs av andra placeringar än räntor och aktier har en normalnivå satt till noll procent. Aktuell innehav är 9 procent vilket är över normalfördelningen men under maximigränsen. Stiftelsens finansiella rådgivare argumenterar för att normalfördelningen bör vara 15 procent för alternativa investeringar. Alternativa investeringar som inte samvarierar med aktier anses minska risken i en portfölj. Styrelsen har därför bestämt att testa ett innehav som ligger inom gränsvärdet för tillgångsslaget. Först vid en lite längre nedgångsperiod på börsen kan det eventuella mervärde som tillgångsslaget ger bedömas. Nu har vi haft en lite längre nedgångsperiod och den sammantagna effekten har varit negativ. Under 2016 har även hedgefonden fallit i värde. Det var mot den bakgrunden styrelsen tog beslutet att minska placeringen i hedgefond med 5 miljoner.

Styrelsen beslutar om allokering mellan tillgångsklasser vid vart och ett av de fyra möten som hålls under ett år.

Placeringarnas utveckling

Pengar har satts in i stiftelsen vid två tillfällen. I början av 2012 sattes 24 142 926 kronor in i pensionsstiftelsen. Den 26 juni 2013 insattes ytterligare 75 647 835 kronor. Totalt har kommunen satt in 99 790 761 kronor. Avläst marknadsvärde på samtliga tillgångar i depån per den 4 augusti 2016 är 121 561 292 kronor. Total värdeökning är 21 770 531 kronor.

Den förra rapporteringen baserade sig på marknadsvärden per 2016-01-25. Totalt portföljvärde då uppgick till 115 922 735 kronor. Totalt portföljvärde per 2016-08-04 uppgår till 121 561 292 kronor. Värdeökningen sedan förra rapporten uppgår därmed till 5 638 557 kronor. Aktieinnehavet har stigit i

Kommunstyrelsen

värde med 4 366 476 kronor utöver det som beror på köp. Till det kommer utdelningar under perioden på 221 850 kronor. Räntebärande placeringar har stigit i värde med 839 995 kronor utöver det som beror på köp. Alternativa investeringar har stigit i värde med 210 834 kronor sedan försäljningen exkluderas. Av detta svarar råvarudelen för 504 352 kronor vilket betyder att hedgefonder gett ett negativt bidrag under perioden.

I rapporten som framställs i depån görs jämförelser med jämförelseindex. Jämförelseindex ska spegla utvecklingen på de marknader som depån placerar i. Sammanvägningen av de olika indexen bör därför motsvara depåns fördelning på tillgångsslag i ett normalläge. Vilka index som ska användas har diskuterats på styrelsemöten. Men jämförelserna har varit en bifråga. Det viktiga har varit att fastställa allokeringen. Det är utfallet i sig som är viktigt inte hur det förhåller sig till de index man valt att jämföra sig emot. Dock förtjänar avvikelsen att kommenteras vilket också gjorts i tidigare rapporter. Totalt ligger portföljen på ett svagt plus för året. Ställt i relation till jämförelseindex ligger portföljen 2,67 % efter.

Jämförelseindex består till 50 % av HMNI All Bond. Detta index visar ett plus på 5,93 % under perioden. Indexet speglar räntebärande obligationer dvs värdepapper med en räntebindning på mer än ett år. Enligt placeringsriktlinjerna ska långa ränteplaceringar normalt uppgå till 40 %. Långa ränteplaceringar stiger i värde när räntan sjunker men faller i värde när räntan stiger. Styrelsen har sedan länge haft en undervikt i långa räntor. Motivet till det är att räntorna ligger på de lägsta nivåerna någonsin. Per den 10 augusti är räntor på alla statsobligationer upp till och med fem års löptid negativa. En statsobligation som hålls löptiden ut ger alltså innehavaren en negativ avkastning. Statsobligationer med 10 års löptid ger samma dag en avkastning på 0,02 % per år om de hålls till förfall. Räntorna fick en ny knuff neråt efter den Brittiska folkomröstningen om Eu-medlemskap. Avvikelsen när det gäller långa ränteplaceringar förklarar drygt 2,1 % av avvikelsen mot jämförelseindex. Tilläggas kan att styrelsens sammansättning av ränteplaceringar innebär en mindre risk jämfört med att helt placera enligt jämförelseindex.

När det gäller aktieplaceringar ligger avvikelsen mot jämförelseindex framförallt i att depån inte varit exponerad mot tillväxtmarknader. Jämförelseindex består till 8 % av aktieplaceringar på tillväxtmarknader. Dessa har under året stigit med 12,6 %. Undervikten mot tillväxtmarknader förklarar 1,0 % av avvikelsen mot jämförelseindex. Tillväxtmarknader är mer riskfyllda placeringar än placeringar i mogna ekonomier. I orostider undviker placerare risk. Då faller vanligen tillväxtmarknader mer än övriga aktiemarknader. Så nyligen som måndag den 27 juni dagarna efter den Brittiska folkomröstningen stod indexet för tillväxtmarknader på +/- noll från årsskiftet. Styrelsens senaste sammanträde var innan den Brittiska folkomröstningen. Då fanns en stor osäkerhet om hur en Brexit skulle påverka

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

marknaden. Det vi kan utläsa så långt är att centralbankernas insatser i form av utökade obligationsköp och den amerikanska centralbankens mer försiktiga inställning till fortsatta räntehöjningar har gjort att aptiten på risk har ökat. Även här bör det tilläggas att det var ett medvetet val att hålla nere risken som gjort att utvecklingen blivit sämre än jämförelseindex.

Beslutsunderlag

Sammanställningsrapport per 2016-08-04 med utveckling från 2015-12-31.

Skickas till
Kommunrevisionen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

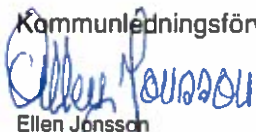
Kommunstyrelsen

Plats och tid	Kommunstyrelsens sammanträdesrum, Tid 14.00-15.55.	
Beslutande	Ledamöter Jan Sahlén (S) Gudrun Sjödin (S) Kristina Löfroth (S) Eva Lygdman (S) Robert Larsson (S) Bertil Böhlin (C) Ida Stafrin (C) §§ 106--126 Birgitta Widerberg (C) Johan Nordenmark (M) Monica Bruman (M) Jon Björkman (V) Sara Seppälä (SD), deltar ej § 109, § 124	Tjänstgörande ersättare Siw Sachs (S) Susanne Viklund (S) Sofie Hellman (S) Clyde Lindström (C) §§ 127--135 Närvarande ersättare Malin Svanholm (S) Thomas Näsholm (S) Jonne Norlin (S) Clyde Lindström (C) §§ 106--126 Robert Sandström (C) Anette Lundqvist (M) Nina Orefjård (V) Rolf Andersson (MP) Svante Ivarsson (FP) Gerd Lodin (KD)
Övriga närvarande	Maria Hedman, kommunsekreterare Staffan Östman, chef samhällsavdelningen Stefan Billström, avdelningschef stöd- och service Inga-Lena Arkeflod, verksamhetschef stöd, vård och omsorg § 106 Jenny Gardtman, utredare administrativa enheten § 106	

Justerare	Monica Bruman (M)	
Justerings plats och tid	Förvaltningen 14 september	
Underskrifter	Sekreterare Maria Hedman	Paragrafer 106--135
	Ordförande Jan Sahlén (S)	
	Justerare Monica Bruman (M)	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Kommunstyrelsen	
Sammanträdesdatum	2016-09-13	
Datum då anslaget sätts upp	2016-09-14	Datum då anslaget tas ned 2016-10-05
Förvaringsplats för protokollet	Kommunledningsförvaltningen Sista datum för överklagande 2016-10-04	
Underskrift	 Ellen Jonsson	